

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๑๖/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๖๘

วันที่ ๑๙ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { นายนิยม นพรัตน์ ผู้ร้อง
นายอนุทิน ชาญวีรกูล หัวหน้าพรรคภูมิใจไทย ที่ ๑
นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ หัวหน้าพรรคประชาชน ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายนิยม นพรัตน์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘ นายอนุทิน ชาญวีรกูล หัวหน้าพรรคภูมิใจไทย (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และ นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ หัวหน้าพรรคประชาชน (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ร่วมกันจัดทำบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Agreement : MOA) มีสาระสำคัญให้พรรคประชาชนปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายค้าน โดยไม่ร่วมรัฐบาล พรรคภูมิใจไทยจะไม่จัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมาก และนายกรัฐมนตรีคนใหม่ต้องยุบสภา ภายใน ๔ เดือน เพื่อให้มีการแก้ไขหรือจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยตกลงให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสังกัดพรรคประชาชนพิจารณาให้ความเห็นชอบผู้ถูกร้องที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อมาสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรมีการอภิปรายในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรว่าข้อตกลงดังกล่าวมีเนื้อหาขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ เนื่องจากการได้มาซึ่งอำนาจฝ่ายบริหารที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ อาศัยมติพรรคการเมืองยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตกอยู่ภายใต้ข้อผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่กำหนดกันไว้ล่วงหน้า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ๒ -

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองทั้งสองดังกล่าว และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งสองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๘ และวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘ อัยการสูงสุดแจ้งผลการพิจารณาแก่ผู้ร้องว่า พฤติการณ์และการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองมิได้เป็นการฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ อีกทั้งยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานรับฟังได้ว่าเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นกรณีที่มิบทยัญญติแห่งกฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการยุติธรรมกำหนดขึ้นตอนไว้โดยเฉพาะแล้ว มีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ ต่อมาวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ผู้ร้องยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ดังนี้

๑. สั่งให้การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการกระทำตามบันทึกข้อตกลง (MOA)

๒. สั่งให้ยุบพรรคภูมิใจไทยและพรรคประชาชน รวมทั้งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งสองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒

๓. สั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

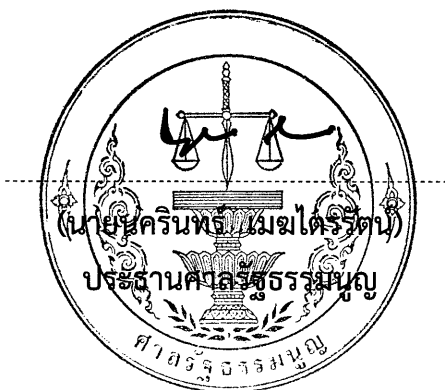
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้”

- ๓ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ร่วมกันจัดทำและลงนามบันทึกข้อตกลง (MOA) โดยมีสาระสำคัญให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคประชาชนพิจารณาให้ความเห็นชอบผู้ถูกร้องที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยพรรคประชาชนปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายค้านโดยไม่ร่วมรัฐบาล พรรคภูมิใจไทยจะไม่จัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมาก และนายกรัฐมนตรีคนใหม่ต้องยุบสภาภายใน ๔ เดือน เพื่อให้มีการแก้ไขหรือจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนหรือกระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญหมวด ๑๕ อันเป็นการได้มาซึ่งอำนาจฝ่ายบริหารที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ โดยอาศัยมติพรรคการเมืองยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตกอยู่ภายใต้ข้อผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันไว้ล่วงหน้า เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แม้ผู้ร้องใช้สิทธิยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง และอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่บันทึกข้อตกลง (MOA) ระหว่างผู้ถูกร้องที่ ๑ กับผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการเจรจาหรือการประกาศเจตจำนงทางการเมืองร่วมกันของผู้ถูกร้องทั้งสอง ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่แสดงให้เห็นได้ว่าผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำการอันเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๔ -

(คำสั่งที่ ๑๑๖/๒๕๖๘)

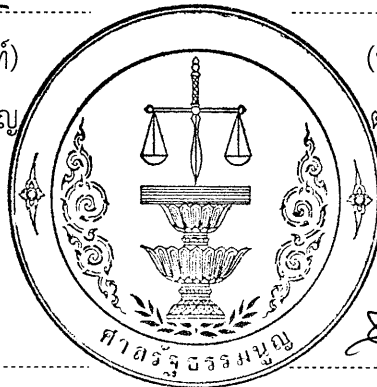
(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรวิช ทองศิ่วไธ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ